

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: B1-16C/31/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1121204282
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Doricová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2022:1121204282.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudkyňou JUDr. Zuzanou Doricovou v sporovej veci žalobcu v 1. rade: L. D., E. XX.XX.XXXX, J. I. K. P. XXX, XXX XX K. P., v 2. rade U. D., E. XX.XX.XXXX, J. I. K. XXXX/X, XXX XX Y., v 3. rade: F. X., E. XX.XX.XXXX, J. I. Š. XXXX/X, XXX XX Y., všetci právne zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Pavel Labáth, s. r. o., so sídlom Holíčska 13, 851 05 Bratislava, IČO: 52 003 183, proti žalovanému: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 7.000,- eur, žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 7.000,- eur, žalobcovi v 3. rade sumu vo výške 3.000,- eur, všetko spolu do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu vo zvyšku zamieťa.

III. Súd konanie v časti žaloby o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi v 1. rade vo výške 9.000,- eur, žalobcovi v 2. rade vo výške 9.000,- eur, žalobcovi v 3. rade vo výške 5.000,- eur zastavuje.

IV. Súd priznáva žalobcovi v 1., 2., 3. rade voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznanej sumy náhrady nemajetkovej ujmy.

odôvodnenie:

1. Žalobca v 1. až 3. rade sa žalobou doručenou súdu dňa 14.06.2021 domáhal voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku usmrtenia blízkej osoby, B. D., ktorá zomrela na následky zranení utrpených pri dopravnej nehode. Žalobca v 1. až 3. rade žalobu odôvodnil tým, že dňa 12.11.2018 došlo k dopravnej nehode na ceste I/66 v Krupine v smere na mesto Šahy. Dopravnú nehodu zaviniel vodič motorového vozidla zn. T. C., C.: D J. W.. Osobné motorové vozidlo zn. T. C., C.: D bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené v rámci poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona č. 381/2001 Z.z. u žalovaného. Úmrtím B. D. pri dopravnej nehode došlo k násilnému, náhlemu a neočakávanému prerhnutiu rodinných a citových väzieb. Smrťou B. D., ku ktorej došlo v dôsledku protiprávneho konania vinníka dopravnej nehody došlo k nezvratnej deštrukcii rodinných vzťahoch, výsostne osobných medziludských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov a tým k zásahu do ich osobnostných práv. Vzniknutá trauma je zo života žalobcov fakticky neodstrániteľná. V dôsledku náhlejšej, neočakávanej smrti prežívali a prežívajú dodnes pocity hlbokého smútku, úzkosti, zúfalstva. Zomrelá žila v Krupine v bytovom dome, bola zdravá, čulá a zvládala všetky práce v domácnosti, často navštevovala svoje deti žalobcu v 1. a 2. rade. Žalobcovia tvorili so zomrelou veľmi dobre fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami, pomáhali si navzájom pri povinnostiach a starostiach. S. p. B. D. stratili žalobcovia najbližšieho člena rodiny. Žalobca v 1. a 2. rade, deti zomrelej ťažko prežívali smrť svojej matky, s jej smrťou sa

nevedia vyrovnať a to najmä však s okolnosťami a dôvodom jej smrti pre zavinené konanie inej osoby. Ich matka bola pre nich vždy oporou a vzorom, vedela im pomôcť, poradiť, vždy sa mohli na ňu spoľahnúť. Žalobcovia smrťou p. B. D. stratili možnosť realizovať a ďalej rozvíjať so zomrelou súkromný život, od jej smrti sú ochudobnení o zdieľania prirodzených rodinných vzťahov. Jej smrťou došlo k výraznému narušeniu osobných, rodinných a citových väzieb v rodine. Spôsobený zásah do osobnostných práv žalobcov vyvolal ujmu dlhotrvajúcu, intenzívnu a žiadna priznaná suma nenahradí žalobcom matku a sestru, môže len zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy. Žalobca v 1. rade, syn zomrelej B. D. si uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 20.000,- eur, žalobca v 2. rade, dcéra zomrelej si uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 20.000,- eur a žalobca v 3. rade sestra zomrelej, nárok v sume 10.000,- eur.

2. Žalovaný sa vyjadril k žalobe podaním doručeným súdu dňa 19.07.2021 a žalobu žiadal v celom rozsahu zamietnuť, keď mal za to, že uplatnený nárok žalobcov nebol riadne preukázaný. Žalovaný uplatnené nároky žalobcov neuznal s tým, že len po dôkladnom zhodnotení kritérií pre posúdenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je možné určiť primeranú náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaný uviedol, že žalobcovia si poistné plnenie zodpovedajúce náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch neuplatnili u žalovaného pred podaním na súd. K uplatnenej výške náhrady nemajetkovej ujmy uviedol, že právna úprava neposkytuje presné kritéria k vyčísleniu náhrady a preto je nutné prihliadať na judikatúrou ustálené kritéria pre jej určenia, kritéria, ktoré je potrebné posudzovať na strane pozostalého a na strane pôvodcu zásahu. Na strane pozostalého je potrebné skúmať intenzitu vzťahov pozostalého so zomrelým, vek zomrelého a pozostalého, otázku hmotnej závislosti pozostalého na zomrelom a prípadne inú satisfakciu (ospravedlnenie, postih pôvodcu zásahu či trestné odsúdenie). Na strane pôvodcu zásahu je potrebné skúmať postoj pôvodcu zásahu (napr. prejavená ľútosť, ospravedlnenie), dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu zásahu, majetkové pomery pôvodcu zásahu a mieru zavinenia eventuálne mieru spoluzavinenia usmrtenej osoby. K uvedeným kritériám žalovaný uviedol, že nebohá B. D. zomrela v dôchodkovom veku 74 rokov. Žalobca v 1. rade, syn zomrelej mal v čase úmrtia svojej matky 41 rokov, žalobca v 2. rade, dcéra zomrelej mala 52 rokov a žalobca v 3. rade, sestra zomrelej mala v čase jej úmrtia 72 rokov. Žalobcovia nežili s nebohrou v spoločnej domácnosti a neboli na zomrelej hmotne závislí ani právne či fakticky.

Žalovaný ďalej uviedol, že pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné skúmať zavinenie pôvodcu zásahu prípadné spoluzavinenie usmrtenej osoby. Poukázal na reláciu dopravnej polície o priebehu dopravnej nehody, v ktorej bolo uvedené, že u nebohej bola pri súdnej pitve zistená prítomnosť alkoholu v krvi s hodnotou 2,0 promile a v moči 2,2 promile. K uplatnenej výške náhrady nemajetkovej ujmy žalovaný poukázal na rozhodnutia súdov v obdobných veciach a mal za to, že uplatnený nárok toho ktorého žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je neadekvátny.

3. Žalobca v 1. až 3. rade vo vyjadrení doručenom súdu dňa 09.09.2021, obsahom ktorého bolo vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného k žalobe uviedol, že nepopiera, že jedným z kritérií pre posudzovanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú kritéria uvádzané žalovaným. Žalovaný poukázal predovšetkým na vek zomrelej a na to, že žalobcovia nebývali so zomrelou v spoločnej domácnosti. Podľa žalobcov však najdôležitejšími kritériami pre posudzovanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú intenzita citových vzťahov, faktické spolužitie, vzájomná pomoc, opora, fungovanie rodiny ako celku. Podľa žalobcov najdôležitejšími kritériami je intenzita citových vzťahov, faktické spolužitie, vzájomná pomoc, opora, fungovanie rodiny ako celku. Potom je dôležité posudzovať ako sa zmenila situácia v rodine a v živote žalobcov po smrti blízkej osoby, do akej miery došlo k zásahu do osobnosti žalobcov a ako bol narušený ich osobný život. Žalobcovia tiež uviedoli, že zomrelá napriek svojmu veku bola zdravá aktívna osoba, ktorá bola schopná pomáhať aj fyzicky svojim deťom pri prácach v záhrade či domácnosti. K žalovaným uvádzanému spoluzavineniu nebohej žalobcovia poukázali na reláciu dopravnej polície o dopravnej nehode, kde je uvedené, že k dopravnej nehode došlo tak, že vodič W. jazdiaci na vozidle zn. T. pri budove gymnázia v meste D. nedal prednosť chodkyňi B. D., ktorá kráčala po riadne vyznačenom prechode pre chodcov. Z hľadiska právneho sa potom príčina vzniku dopravnej nehody vzťahuje k zákonným ustanoveniam a to zákona č. 8/2009 Z.z. Zomrelá ako chodkyňa neporušila žiadne ustanovenia, ktoré sa na ňu ako účastníka cestnej premávky vzťahujú. Žiadne zákonné ustanovenia nezakazujú chodcovi ako účastníkovi cestnej premávky požitie alkoholických nápojov a ani požitie alkoholických nápojov nesankcionuje. Zo strany chodkyne nedošlo k porušeniu zákona a na vzniku dopravnej nehody teda nemá nebohá žiadnu mieru zavinenia.

3.1. Žalobcovia zároveň vzali žalobu v časti náhrady nemajetkovej ujmy späť, žalobca v 1. rade v časti nároku o zaplatenie 9.000,- eur, žalobca v 2. rade v časti o zaplatenie 9.000,- eur a žalobca v 3. rade

v časti o zaplataenie 5.000,- eur. Po čiastočnom späťvzatí žaloby sa voči žalovanému domáhali náhrady nemajetkovej ujmy a to žalobca v 1. rade vo výške 11.000,- eur, žalobca v 2. rade vo výške 11.000,- eur a žalobca v 3. rade vo výške 5.000,- eur.

4. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcov vyjadril podaním doručeným súdu dňa 01.10.2021 a uviedol, že nárok žalobcov nie je doposiaľ riadne preukázaný, žalovaný neuznáva uplatnené nároky a žiada žalobu zamietnuť. Žalovaný zotrval na už uvedenom, že pri posúdení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na strane pozostalých je potrebné skúmať intenzitu vzťahu pozostalého so zomrelým, vek zomrelého a pozostalého, otázku hmotnej závislosti pozostalého na zomrelom a prípadne inú satisfakciu ako napr. ospravedlnenie, správny postih pôvodcu zásahu či jeho trestné odsúdenie. K ospravedlneniu pôvodcu zásahu v prejednávanej veci žalovaný poukázal na zápisnicu o výsluchu obvineného z 02.01.2019, v ktorej pôvodca zásahu J. W. uviedol, že žije usporiadaným spôsobom života, riadne pracuje a stará sa o rodinu. Skutok, ktorý sa mu kladie za vinu sa stal tak ako je uvedené v uznesení o trestnom stíhaní. Svojho konania úprimne ľutuje a zároveň sa touto jeho výpoveďou ospravedľuje pozostalým po pani D., že im spôsobil zármutok. Žalovaný zároveň poukázal na rozhodovaciu prax súdov v obdobných veciach, okrem iného na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/39/2019 z 31. januára 2020, v ktorom súd uviedol, že vzťah dospelých detí k rodičom nie je natoľko intenzívny ako napríklad vzťah rodičov k deťom alebo vzájomný vzťah manželov vo fungujúcom harmonickom manželstve. Postupne slabne intenzita rodinných a súkromných vzťahov detí k rodičom, pretože ťažisko ich súkromného a rodinného života sa v prvom rade presúva do novej rodiny a intenzívnejšie vzťahy sa budujú s manželom (so životným partnerom) a spoločnými deťmi. Neznamená to, že by dospelé deti prestali mať vzťah k svojim rodičom úplne, ale len toľko, že intenzita tohto vzťahu klesá v porovnaní so vzťahom, ktorý si k sebe vytvárajú manželia alebo ktorý majú rodičia k svojim deťom. Žalovaný mal za to, že podľa aktuálnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov sú nároky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch i po čiastočnom späťvzatí žaloby neadekvátne.

5. Žalobcovia pred začatím prvého pojednávania vo veci a predbežným prejednaním sporu podaním doručeným súdu dňa 09.09.2021 vzali žalobu v časti späť a to žalobca v 1. rade v časti o zaplataenie 9.000,- eur, žalobca v 2. rade v časti o zaplataenie 9.000,- eur a žalobca v 3. rade v časti o zaplataenie 5.000,- eur.

6. Podľa § 144 Civilného sporového poriadku žalobca môže vziať žalobu späť.

Podľa § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

Podľa § 146 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

7. Súd podľa § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku na základe účinného späťvzatia žaloby žalobcom v 1. rade v časti o zaplataenie 9.000,- eur, žalobcom v 2. rade v časti o zaplataenie 9.000,- eur a žalobcom v 3. rade v časti o zaplataenie 5.000,- eur konanie v tejto časti žaloby zastavil, keď žaloba v tejto časti bola žalobcom v 1., 2., 3. rade vzatá späť pred predbežným prejednaním sporu a pojednávaním a nie sú splnené podmienky ustanovenia § 146 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

8. Predmetom konania po čiastočnom späťvzatí žaloby bol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnený žalobcom v 1. Rade vo výške 11.000,- eur, žalobcom v 2. Rade vo výške 11.000,- eur a žalobcom v 3. Rade vo výške 5.000,- eur.

9. Súd vykonal stranami označené dôkazy a to dokazovanie výsluchom žalobcu v 1., 2., 3. rade a oboznámením sa s listinnými dokladmi - rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 3T/82/2019-236 zo dňa 21.09.2020, rodný list žalobcu v 1., 2., 3. rade, rodný a úmrtný list zomrelej B. D., oznámenie škodovej udalosti poisteným z 19.11.2018, relácia dopravnej polície o priebehu dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 12.11.2018, obsah trestného spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/82/2019.

10. Súd mal v konaní po oboznámení sa s obsahom listinných dokladov a na základe zhodných tvrdení strán resp. tvrdení strán, ktoré protistrana nesporeovala za preukázané, že

10.1. Dňa 12.11.2018 v čase približne o 16.30 hod. v Krupine na ceste I/66 v km 43,400 došlo k dopravnej nehode, keď vodič osobného motorového vozidla zn. T. C., evidenčné číslo D v smere na mesto K. na prechode pre chodcov nedal prednosť chodkyňi B. D., narodenej XX.XX.XXXX, prechádzajúcej z ľavej strany vpravo z jeho pohľadu, následkom čoho došlo ku kolízii uvedeného vozidla s chodkyňou.

10.2. Chodkyňa B. D. pri dopravnej nehode utrpela zrania, traumatický opuch mozgu pri viacnásobných zlomeninách lebky a spodiny lebečnej s pomliaždením mozgu v oblasti spánkových lalokov obojstranne a zlomeninu krčnej chrčtice, na následky ktorých dňa 12.11.2018 v čase o 18.11 hod. vo FNsP v Banskej Bystrici zomrela.

10.3. Vodič motorového vozidla zn. T. C., evidenčné číslo D J. W. bol rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 3T/82/2019-236 zo dňa 21. septembra 2020 uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písmeno a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písmeno h) Trestného zákona, keď inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona. Súd obžalovaného odsúdil na trest odňatia slobody v trvaní 36 mesiacov, výkon ktorého mu podmienenečne odložil s probačným dohľadom na skúšobnú dobu v trvaní 5 rokov a zároveň mu súd uložil povinnosť podrobiť sa súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom výchovnému programu zameranému na bezpečnosť v cestnej doprave a predchádzanie dopravným nehodám a uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá po dobu 6 rokov. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.09.2020.

10.4. Motorové vozidlo zn. T. C., evidenčné číslo D bolo povinne zmluvne poistené pre zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného.

10.5. Poistený, držiteľ motorového vozidla, prevádzkou ktorého bola spôsobená dopravná nehoda, motorového vozidla zn. T. C., evidenčné číslo D spoločnosť M. s.r.o., žalovanému dňa XX.XX.XXXX oznámil škodovú udalosť k poisťnej zmluve číslo 6577334766/6.

10.6. Podľa relácie dopravnej polície o priebehu dopravnej nehody, správy určenej pre poisťovňu vydanéj Okresným dopravným inšpektorátom vo Zvolene, č. písomnosti ORPZ-ZV-OD11-198/2018-DN, kód DN 5605/18/260 v rámci opisu priebehu dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 12.11.2018 o 16.30 hod došlo tak, že vodič W. jazdiaci na vozidle zn. T. po ceste I/66 v smere jazdy od Zvolena na Dudince v meste Krupina pri budove gymnázia nedal prednosť chodkyne B. D., ktorá kráčala po riadne vyznačenom priechode pre chodcov z pohľadu vodiča zľava do prava následkom čoho ju zachytil pravou-prednou časťou svojho vozidla vo svojom jazdnom pruhu čím ju odhodilo pred vozidlo s následným pádom na pravú krajinicu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, bolo teda zistené, že uvedeným konaním bola naplnená skutková podstata prečinu „usmrtenia“ podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona. Ako rozhodná príčina dopravnej nehody bolo uvedené porušenie povinnosti vodiča - nedanie prednosti chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádzal cez priechod pre chodcov, § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 8/2009 Z.z. U vodiča dychovou skúškou alkohol zistený nebol. U nebohej B. D., chodkyne bola pri súdnej pitve zistená prítomnosť alkoholu v krvi 2,0 promile a v moči 2,2 promile.

10.7. Z trestného spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/82/2019 súd zistil, že tento sa týka trestnej veci obžalovaného J. W. pre trestný čin podľa § 149 ods. 1, 2 písmeno a) Trestného zákona. Súd z obsahu spisu zistil, že uznesením Okresného riaditeľstva PZ vo Zvolene odbor kriminálnej polície uznesením ČVS: ORP-783/1-VYS-ZV-2018 zo dňa 13.11.2018 bolo J. W. vznesené obvinenie za prečin usmrtenia. Obvinený podal dňa 26.11.2018 proti uzneseniu v časti týkajúcej sa vznesenia obvinenia sťažnosť, v ktorej okrem iného žiadal prihliadnúť na mieru spoluzavinenia chodkyne, účastníčky cestnej premávky, ktorá bola pod vplyvom alkoholu nad 1 promile čo nesporne ovplyvnilo jej správanie a pritom prechádzala/vstupovala na vozovku nie na prechod pre chodcov ale krížom čo determinuje okolnosti dopravnej nehody a tiež vyjadruje mieru spoluzavinenia poškodenej ako účastníčky cestnej premávky. Prokurátor Okresnej prokuratúry Zvolen uznesením zn. 1Pv 431/18/6611-14 zo dňa 21. januára 2019 sťažnosť obvineného zamietol, keď po preskúmaní spisového materiálu a zabezpečeného dôkazného stavu mal zato, že zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujú záver, že bol spáchaný prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona a že ho spáchala určitá osoba.

10.7.1. J. W. ako obvinený vo výpovedi dňa 02.01.2019 uviedol, že skutok, ktorý sa mu kladie za vinu sa stal, svojho konania úprimne ľutuje a zároveň sa tou výpoveďou ospravedľňuje pozostalým po pani D., že im spôsobil zármutok. Tiež uviedol, že sa telefonicky ospravedľnil synovi nebohej pánovi D.. K priebehu skutku sa vyjadriť nevedel, lebo si to nepamätá. Po dopravnej nehode sa psychicky zrútil a bol nútený vyhľadať lekársku pomoc.

10.7.2. Žalobca v 1. rade v pozícii poškodeného vo výpovedi dňa 21.01.2019 uviedol, že k priebehu dopravnej nehody nevie uviesť žiadne skutočnosti a potvrdil, že obvinený J. W. sa mu za svoje konanie

telefonicky ospravedlnil. Pri výsluchu žalobcu v 1. rade obhajca obvineného uviedol, že obvinený ho poveril, aby ospravedlnil jeho neprítomnosť, pretože sa chcel osobne ospravedlniť pozostalým a vysloviť úprimnú sústrasť, ale vzhľadom na tú tragickú udalosť nie je schopný o veci komunikovať pre psychické problémy, ktoré mu táto udalosť privodila.

10.7.3. V rámci trestného konania bol vypracovaný znalecký posudok zo súdnej pitvy tela nebohej poradové číslo 69/rok 2018 11/rok 2018 znalcom MUDr. Jan Kuřatko a MUDr. Romana Pitková vo veci úmrtia B. D. narodenej XX.XX.XXXX (v čase nehody/úmrtia mala 74 rokov). Zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že bezprostrednou príčinou smrti bol traumatický opuch mozgu pri viacnásobných zlomeninách klenby a spodiny lebečnej s pomliaždením mozgu v oblasti spánkových lalokov obojstranne a zlomenina krčnej chrbtici ako následok úrazu v stave ťažkého stupňa opitosti. Zomrelá bola v čase smrti pod vplyvom alkoholu, v ťažkom stupni alkoholovej opitosti - hladina alkoholu v krvi 2,00 g/kg (promille), čo znamená, že všetky psychomotorické funkcie organizmu sú znížené a oslabené vo výraznej až vážnej miere. V znaleckom posudku bolo uvedené, že vzhľadom na zistený rozsah a závažnosť zranení na tele poškodenej je možné jednoznačne ustáliť, že išlo o zranenia v priamej príčinnej súvislosti s popísanou dopravnou nehodou. V danom prípade sa jednalo o smrť násilnú, ktorá je v priamej časovej a príčinnej súvislosti s poraneniami, ktoré menovaná utrpela pri dopravnej nehode,

10.7.4. V rámci trestného konania bol vypracovaný znaleckou organizáciou Znalex s.r.o. zapísanou v zozname znalcov okrem iného v odbore Doprava cestná, odvetvie Nehody v cestnej doprave, znalecký posudok poradové číslo 149/2019 zo dňa 25.03.2019 vo veci usmrtenia, predmetom ktorého bolo vykonať analýzu nehodového deja so zameraním sa na stanovenie priebehu dopravnej nehody vozidla T. C. a chodkyne a posúdiť možnosti zabránenia dopravnej nehody. Znalecký posudok bol vypracovaný pre objasnenie priebehu dopravnej nehody ku ktorej došlo dňa 12.11.2018 o 16:30 hod. pri gymnázium v Krupine. V závere znaleckého posudku je stanovené, že technickou príčinou nehody bola neskorá reakcia vodiča vozidla T. C. na pohyb chodkyne na priechode pre chodcov, ktorá vošla na priechod pre chodcov za neznámym protiudúcim vozidlom. K možnosti zabránenia dopravnej nehody vodičom bolo uvedené, že vodič vozidla by nehode zabránil zastavením pred miestom zrážky polovičným spomalením 3,4ms⁻² pri včasnej reakcii na možné spozorovanie pohybu chodkyne v strede protismerného jazdného pruhu a dodržaní rýchlosti 48 km/h a nižšej. Z rýchlosti 52 km/h ako pri dopravnej nehode by vodič vozidla Citroen C. nehode zabránil zastavením pred miestom zrážky so spomalením 4 ms⁻² vyšším ako polovičným pri včasnej reakcii na pohyb chodkyne. K možnosti zabránenia dopravnej nehode chodkyňou znalec uviedol, že chodkyňa pohybujúca sa po priechode pre chodcov, ktorá mala prednosť, by dopravnej nehode zabránila, iba ak by vyhodnotila pohyb nespomaľujúceho vozidla Citroen a nevošlo by do jazdného pruhu vozidla.

11. Žalobca v 1. rade, syn nebohej B. D. vo výpovedi uviedol, že jeho vzťah s matkou bol veľmi dobrý, bol vytúženým dieťaťom, keď od sestry (žalobca v 2. rade) je mladší o 11 rokov. Uviedol, že mal šťastné detstvo. Úlohu hlavy rodiny prevzal potom ako im v roku 1998 zomrel otec. Už ako dospelý si našiel prácu v Nitre a odsťahoval sa bývať do P.. S matkou sa často navštevovali a potom ako sa mu narodili deti jeho matka bývala u nich aj dva až tri týždne. Často im pomáhala s deťmi, prispievala im aj finančne. Navštevovali sa aj počas sviatkov. Tiež uviedol, že ich mama bola z fyzického aj psychického hľadiska zdravá, bola to veľmi vitálna žena. Pri návštevách u nich doma im pomáhala s deťmi, v záhrade a s bežnými vecami v domácnosti. Smrť matky ho zasiahla, psychicky to ťažko znášal.

11.1. Žalobca v 2. rade, dcéra nebohej B. D. vo výpovedi uviedla, boli veľká a šťastná rodina. Ich vzťahy boli v poriadku. Žalobkyňa vyštudovala, vydala sa a mala deti. Jej prvý syn v čase keď chodil na strednú školu určitý čas býval u jej mamy v Krupine, čo bolo asi v roku 2014. U jej mamy býval aj druhý syn, ktorý chodil na základnú školu v Krupine. Potom ako sa žalobkyňa presťahovala do Zvolena mama chodila k nim aj na dva týždne do mesiaca, ale po narodení dieťaťa bratovi, žalobcovi v 1. rade, chodila častejšie do Nitry. Matka jej pomáhala aj finančne nakoľko žalobkyňa bola dlho na materskej dovolenke a jej manžel si neželal, aby pracovala, čo bolo okolo roku 2007. V roku 2018 žalobkyňa odišla pracovať do Prahy. Úmrtie matky znášala ťažko, doteraz sa s tým nevysporiadala, a i napriek tomu, že mala psychické problémy snažila sa s tým vysporiadať sama.

11.2. Žalobca v 3. rade, sestra nebohej vo výpovedi uviedla, že nebohá bola o dva roky jej staršou sestrou. Pochádzali z piatich súrodencov. S nebohú sa pravidelne v poslednom období stretávala v ich rodinnom dome v Beleji a to raz do mesiaca. Jej nebohá sestra bola úžasný človek, bola obdivuhodná starká a tak veľmi veľa ako ona dala svojim vnúčatám by žalobkyňa dať nevedela. Sestra bola aktívna a aj keď bola na dôchodku tak stále pracovala, naplno žila, robila zdravotnícke kurzy, bola živá. Stretávali sa a často a dlho spolu telefonovali. Veľa sa rozprávali o deťoch. Veľmi jej chýba a doteraz sa s tým, že odišla nevyrovнала. Nebohá bola úžasný človek, ktorý keď odišiel tak je to veľmi ťažké.

12. Súd základ uplatneného nároku žalobcu v 1., 2. a 3. rade posúdil podľa Občianskeho zákonníka a Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

13. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 4 ods. 2 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu

- a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
- b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,
- c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťné plnenie,
- d) ušlého zisku.

Podľa § 15 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

14. Súd po vyhodnotení vykonaného dokazovania a po právnom vyhodnotení veci dospel k záveru, že nárok žalobcu v 1., 2., 3. rade na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla v dôsledku smrti B. D. pri dopravnej nehode dňa 12.11.2018, spôsobenej vodičom osobného motorového vozidla, ktorého prevádzka bola v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistená u žalovaného, je dôvodný.

15. Strany sporu boli zo strany súdu riadne poučené podľa § 153 v spojení s § 149 Civilného sporového poriadku, boli poučené, že sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky včas, pričom prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania a súd na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

15.1. Vzhľadom na uvedené vychádzajúc zo skutkových tvrdení strán sporu, z včasného popretia skutkových tvrdení protistrany, z návrhov na vykonanie dôkazov, námietok k týmto návrhom protistrany a

včas uplatnených hmotnoprávných námietok mal súd za jednoznačné, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že dňa 12.11.2018 došlo ku škodovej udalosti, dopravnej nehode, ktorú zavinil vodič osobného motorového vozidla zn. T. C., evidenčné číslo D J. W.. Motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného. Pri dopravnej nehode pani B., chodkyňa utrpela závažné zranenia, ktorým v ten istý deň podľahla. Nebohá B. D. bola matkou žalobcu v 1. a 2. rade a sestrou žalobcu v 3. rade. Žalovaný nespороval žalobcami tvrdenú skutočnosť, že medzi nimi a nebohou existovalo silné citové puto, že mali veľmi dobré vzájomné vzťahy. Nebohá B. D. trvalo žila v Krupine, žalobca v 1. rade žil a býval v obci P., okres E., žalobca v 2. a 3. rade majú trvalé bydlisko vo Y.. Žalobca v 1., 2., 3. rade nežili s nebohou v spoločnej domácnosti. Smrťou matky žalobcu v 1. a 2. rade a sestry žalobcu v 3. rade bol ich rodinný, sociálny, citový vzťahy nenávratne zničený a nečakaná smrť ich zasiahla čím došlo k zásahu do ich osobnostných práv a práva na súkromie a rodinný život.

15.2. Každá fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Zásah do práva na ochranu osobnosti je konanie smerujúce k určitej zmene oproti súčasnému stavu. Zásah musí znamenať zmenu súčasného stavu k horšiemu. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je každé konanie či opomenutie, ktoré zasahuje do práv fyzickej osoby chránených zákonom a je v rozpore s povinnosťou zásahu stanovenými právnym poriadkom. Neoprávneným zásahom je zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom pričom dotknutá môže byť akákoľvek zložka osobnosti fyzickej osoby. Rešpektovanie súkromného života zahrňuje aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami a jeho súčasťou je tiež rodinný život zahrňujúci aj vzťahy medzi blízkymi príbuznými či blízkymi osobami. Protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov za strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby. K vzniku občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do osobnosti fyzickej osoby musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúceho v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej ale i morálnej integrite, tento zásah musí byť neoprávnený (protiprávny) a musí existovať príčinná súvislosť medzi zásahom a jeho neoprávnenosťou. Účelom poskytnutia primeraného zadosťučinenia je poskytnúť fyzickej osobe za neoprávnený zásah do jej osobných práv primerané zadosťučinenie. Podmienkou respektíve predpokladom na uplatnenie satisfakčnej žaloby je existencia nemajetkovej ujmy, teda to že k neoprávnenému zásahu došlo a nemajetková ujma už vznikla. Domáhať sa možno satisfakcie morálnej a satisfakcie majetkovej. Pre priznanie primeraného zadosťučinenia - finančnej náhrady sa okrem iného vyžaduje vznik nemajetkovej ujmy. Primerané zadosťučinenie slúži k vyváženiu a zmierneniu nemajetkovej ujmy, ktorá vznikla neoprávneným zásahom do práv fyzickej osoby. Pri náhrade nemajetkovej ujmy musí byť preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a to najmä z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi domáhajúcemu sa primeraného zadosťučinenia, vzhľadom na jeho postavenie v rodine a spoločnosti.

15.3. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. ÚS 666/2016 ohľadne nemajetkovej ujmy vo vzťahu k povinnému zmluvnému poisteniu je pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálne možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej úniovej regulácie. Povinné zmluvné poistenie vinníka dopravnej nehody má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode.

15.4. Z hľadiska zodpovednosti za neoprávnených zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody ako poškodeným, za ktorú možno priznať náhradu, zadosťučinenie peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ktorú je potrebné považovať v širšom ponímaní, za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písmeno a) zákona č. 381/2001 Z.z.. Žalobkyňou požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 Občianskeho zákonníka spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

15.5. Vo vzťahu k pasívnej legitímácii žalovaného súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016 publikovaný v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. R 61/2018, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien

a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.

16. Sumarizáciou uvedeného mal súd za to, že aktívna legitimácia žalobcu v 1., 2. a 3. rade ako blízkych pozostalých osôb po obeť dopravnej nehody v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy im vzniknutej v dôsledku smrti ich matky a sestry pri dopravnej nehode spôsobenej prevádzkou motorového vozidla povinne zmluvne poisteného u žalovaného je daná. Súd vykonaným dokazovaním, výpoveďami žalobcov a ich tvrdeniami, ktoré žalovaný nespороval, mal za preukázané, že v prípade žalobcov a nebohej išlo o osoby si navzájom blízke, osoby ktoré v prípade ak by ujmu utrpela jedna z nich túto ujmu by považovali za ujmu vlastnú.

17. Za stavu keď súd ustálil, že žalobca v 1., 2. a 3. rade ako pozostalí obeť dopravnej nehody majú voči žalovanému ako poisťovateľovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko v prejednávanej veci konaním vodiča motorového vozidla, prevádzkou ktorého bola spôsobená dopravná nehoda, príčinou ktorej bola smrť ich rodinného príslušníka, blízkej osoby, došlo k porušeniu ich práv, keď jednoznačne došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ich súkromný a rodinný život, sa zaoberal s uplatnenou výškou nemajetkovej ujmy. Súd mal za preukázané, že došlo k neoprávnenému zásahu zo strany vodiča poisteného motorového vozidla u žalovaného, teda k zásahu, ktorý bol objektívne spôsobilý prívodiť porušenie osobnostných práv žalobcov ako pozostalých, na súkromný a rodinný život s nebohú B. D..

18. Žalobca v 1., 2. a 3. rade si uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, žalobca v 1. rade vo výške 11.000,- eur, žalobca v 2. rade vo výške 11.000,- eur a žalobca v 3. rade vo výške 5.000,- eur. Nárok na náhradu uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy žalobca v 1. rade, syn nebohej odôvodnil tým, že s nebohú mal veľmi dobrý vzťah, nežili v spoločnej domácnosti, ale nebohá žalobcu v 1. rade a jeho rodinu často navštevovala, pomáhala žalobcovi v prípade potreby so starostlivosťou o jeho deti. Žalobca v 2. rade, dcéra nebohej, nárok odôvodnila tým, že s nebohú matkou mala veľmi blízky citový vzťah a i keď nežili v spoločnej domácnosti, navštevovali sa a vzájomne si pomáhali. Žalobca v 3. rade, sestra nebohej odôvodnila svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy tým, že so sestrou si boli blízke, mali sa radi, radi spolu trávili čas, veľa sa rozprávali, radili a vzájomne si pomáhali. Žalobcovia tiež zhodne uviedli, že so smrťou nebohej sa doposiaľ nevysporiadali a že vzniknutá trauma sa nedá z ich života odstrániť. Nemajetková ujma, ktorej náhradu si uplatnili v konaní, im zosnulú nevráti, ale predstavuje pre nich primerané zadosťučinenie.

18.1. Žalovaný vo vzťahu k uplatnenej náhrade nemajetkovej ujmy sporoval uplatnený nárok čo do výšky a uviedol, že priznávaná náhrada nemajetkovej ujmy by mala zodpovedať zásadám primeranosti a proporcionality. Žalovaný uviedol, že je nutné prihliadať na judikatúrou ustálené kritéria pre určenie výšky nároku a to kritéria, ktoré je potrebné posudzovať na strane pozostalého a na strane pôvodcu zásahu. Na strane pozostalého je potrebné skúmať intenzitu vzťahov pozostalého so zomrelým, vek zomrelého a pozostalého, otázku hmotnej závislosti pozostalého na zomrelom a prípadne inú satisfakciu (ospravedlnenie, postih pôvodcu zásahu či trestné odsúdenie) a na strane pôvodcu zásahu je potrebné skúmať postoj pôvodcu zásahu (napr. prejavovaná ľútosť, ospravedlnenie), dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu zásahu, majetkové pomery pôvodcu zásahu a mieru zavinenia eventuálne mieru spoluzavinenia usmrtenej osoby.

19. Súd po vyhodnotení vykonaného dokazovania a skutkových tvrdení strán sporu dospel k záveru, že vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci, intenzitu, rozsah a trvanie nepriaznivých následkov ide o ujmu, ktorú žalobcovia ako pozostalí obeť dopravnej nehody pociťujú ako značnú. Stotožnil sa s tvrdením žalobcov, že náhle ukončenie vzájomných vzťahov s ich blízkym príbuzným, matkou a sestrou je možno bezpochyby považovať za zásah do práva na súkromie a teda, že na ich strane vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy.

19.1. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami a to závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo, pričom za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Len subjektívne pocity nie sú rozhodujúce, keď podstatné je i objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase, v tej istej situácii vnímala aj každá iná fyzická osoba. Kvantifikácia „odškodnenia“ nemajetkovej ujmy neznamená bezhraničnú neobmedzenosť. Je potrebné vychádzať z individuálnych

okolností prípadu a stretu práv postihnutej osoby a osoby, ktorá spôsobila neoprávnený zásah. Pre priznanie peňažného zadosťučinenia je nevyhnutné preukázať, že iná forma morálneho zadosťučinenia sa nejaví ako postačujúca, že v dôsledku neoprávneného zásahu došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby v značnej miere. Zákon nestanovuje ani rámcové čiastky odškodnenia nemajetkovej ujmy a preto súd pri rozhodovaní musí prihliadnuť na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Primeranosť zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu znamená, že nemôže ísť o zneužívanie tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Výška uplatneného zadosťučinenia, nemajetkovej ujmy teda musí byť primeraná, aby sa dosiahol účel kompenzácie a zároveň nesmie byť pre škodcu likvidačná.

19.1. Súd pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v rámci použitia princípu proporcionality porovnal výšku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznanej v iných obdobných veciach, pričom priznaná výška nemajetkovej ujmy nemusí byť rovnaká ale nesmie byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu. Súd príkladmo poukazuje na rozhodnutia v iných obdobných veciach, ktorými súdy priznali nemajetkovú ujmu pre pozostalé obete dopravných nehôd - uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 206/2015 zo dňa 29. apríla 2015 z obsahu, ktorého vyplýva, že Okresný súd Nitra v konaní sp. zn. 8C/41/2012 priznal v tom konaní žalobcom nemajetkovú ujmu za usmrtenie ich blízkej osoby, manželky a matky každému vo výške 10.000,- eur, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 646/2015 zo dňa 29. apríla 2015 z obsahu, ktorého vyplýva, že Okresný súd Topoľčany v konaní sp. zn. 5C/351/2013 priznal v tom konaní žalobcom nemajetkovú ujmu za usmrtenie ich blízkej osoby, matky každému vo výške 10.000,- eur, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11. októbra 2016 z obsahu, ktorého vyplýva, že Okresný súd Prievidza v konaní sp. zn. 7C/69/2011 priznal v tom konaní žalobcom nemajetkovú ujmu za usmrtenie ich blízkej osoby, manžela a otca a to pozostalej manželke 17.000 eur a pozostalým deťom každému 4.500 eur. Z iných súdnych rozhodnutí vyplýva, že v prípade smrti blízkej osoby bola priznaná nemajetková ujma a to podľa rozsudku Krajského súdu v Banskej bystrici sp. zn. 14Co/76/2020 z 27.04.2021 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy plnoletých detí vo výške 7.000,- eur za smrť matky v dôchodkovom veku, podľa rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/140/2018 z 30.05.2019 bola priznaná pozostalému súrodencovi náhrada nemajetkovej ujmy 3.000,- eur.

19.2. Súd mal v konaní za preukázané, že medzi nebohou B. D. a jej synom (žalobcom v 1. rade), dcérou (žalobcom v 2. rade) a sestrou (žalobcom v 3. rade) existovalo citové puto a vzťahy medzi nimi boli veľmi dobré. Žalobca v 1., 2. a 3. rade nežili s nebohou v spoločnej domácnosti, boli však s nebohou v kontakte, nebohá žalobcu v 1. a 2. rade (svoje deti) navštevovala a so žalobcom v 3. rade (sestrou) sa raz do mesiaca stretávala a bola s ňou v pravidelnom telefonickom kontakte. Žalobca v 1. a 2. rade, deti nebohej v čase smrti svojej matky boli už dávno dospelé, žili dlhšiu dobu so svojimi rodinami, manželmi a svojim deťmi. Ani jeden zo žalobcov nebol na starostlivosť a pomoc nebohej odkázaný. Ich vzájomné vzťahy s nebohou však boli veľmi dobré, vzájomne si pomáhali a boli si oporou, boli v pravidelnom kontakte, navzájom o sebe vedeli a vzájomne prežívali radosti a starosti bežného života. V dôsledku tragickej udalosti sa ich života zmenil, pričom nebyť tragickej udalosti by mali možnosť pokračovať v doterajšom spôsobe ich života so svojou matkou a sestrou. V dôsledku toho, že ich matka a sestra v dôsledku zranení utrpенých pri dopravnej nehode zomrela, došlo k neoprávnenému zásahu do ich osobnostných práv, nepredvídateľne a neočakávane došlo k pretrhnutiu rodinných a citových väzieb žalobcov s nebohou. Úmrtie matky a sestry bolo pre žalobcov traumatizujúce a smútok zo straty milovanej osoby je pre nich trvalý. Žalobca v 1. a 2. rade sú zasiahnutí stratou osoby, ktorá je pre ich život nezastupiteľná. Smrťou pani B. D. došlo k porušeniu vzájomných vzťahov, žalobcovia stratili možnosť viesť s nebohou rodinný život a od jej smrti sú ochudobnení o vzťah s nebohou. Ich právo na súkromie bolo porušené takým zásahom, ktorého následky nie je možné odstrániť morálnou satisfakciou, keď žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma žalobcov.

19.3. Podľa názoru súdu žalobcom v 1. a 2. rade požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v uplatnenej výške 11.000 eur a žalobcom v 3. rade vo výške 5.000,- eur však nebola primeraná. Žalobca v 1. až 3. rade domáhajúc sa každý nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v uplatnenej výške sa nijakým spôsobom k vyčíslenej nemajetkovej ujme nevyjadřili, neuviedli žiadne okolnosti, z ktorých vychádzali keď mali za to, že práve nimi uplatnená výška nemajetkovej ujmy je primeranou satisfakciou a zadosťučinením za smrť ich blízkeho príbuzného. Súd nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnený žalobcom v 1. až 3. rade v uvedenej výške považoval za neprimerane vysoký a neopodstatnený i vzhľadom k tomu, že súdy v obdobných veciach priznávajú oveľa nižšie sumy za stratu blízkej osoby, na ktorú sú naviac pozostalí príbuzní odkázaní vo všetkých oblastiach života. Žalobca v 1. až 3. rade poukázali na návrh inej komerčnej poisťovne na mimosúdne vyrovnanie vo veci žaloby

o náhradu nemajetkovej ujmy v prípade úmrtia osoby blízkej v dôsledku dopravnej nehody, teda v porovnateľnej veci. Podľa tohto návrhu išlo o úmrtie osoby narodenej v roku 1965 a pozostalí boli okrem manželky, dcéry a syna tiež matka zosnulého a súrodenci zosnulého. Podľa návrhu komerčná poisťovňa navrhla vyporiadanie tak, že by poskytla nemajetkovú ujmu manželke 20.000,- eur, deťom a matke po zosnulom po 15.000,- eur a sestram a bratovi zosnulého každému po 7.500,- eur. Súd však na predložený návrh bližšie nešpecifikovanej poisťovne, s neuvedením bližších okolností toho prípadu, väzieb pozostalých s nebohým, ich prípadnou odkázanosťou na nebohom, intenzitou vzájomných vzťahov a inými okolnosťami tej veci i keď obdobnej, nemohol prihliadnuť, nakoľko išlo výlučne o rozhodnutie tých subjektov, ktoré mali záujem o uzatvorenie mimosúdnej dohody z pohnútok a okolností, ktoré ich k tomu viedli pre súd neznámých. Uzatvorenie akejkoľvek mimosúdnej dohody i keď v obdobnej a možno porovnateľnej veci, medzi odlišnými subjektami je pre prejednávajúcu vec irelevantné. Žalobcovia výslovne uviedli, že k uzatvoreniu nimi prezentovanej mimosúdnej dohody iných pozostalých nedošlo so žalovaným.

19.4. Primeranosť zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu znamená, že nemôže ísť o zneužívanie tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Výška uplatneného zadosťučinenia, nemajetkovej ujmy teda musí byť primeraná, aby sa dosiahol účel kompenzácie a zároveň nesmie byť pre škodcu likvidačná.

19.5. Podľa názoru súdu priznaná náhrada nemajetkovej ujmy pre žalobcu v 1. rade vo výške 7.000,- eur, žalobcu v 2. rade vo výške 7.000,- eur, žalobcu v 3. rade vo výške 3.000,- eur je satisfakciou, ktorá je zároveň prejavom spravodlivosti a je spôsobilá aspoň čiastočne zmierniť závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva žalobcov došlo. Výška nemajetkovej ujmy priznaná žalobcom v prejednávanej veci nepôsobí likvidačne pre žalovaného a predstavuje štandardnú kompenzáciu zmiernenia ujmy a jej priznanie v žiadnom prípade nie je prostriedkom bezdôvodného obohacovania sa žalobcov. Výška priznanej nemajetkovej ujmy je primeraná k závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva žalobcov došlo a tiež z hľadiska zachovania princípu primeranosti a proporcionality.

19.6. Súd pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil rodinný vzťah toho ktorého žalobcu k nebohej. Žalobcovi v 1. rade a žalobcovi v 2. rade, deťom nebohej, súd priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy každému vo výške 7.000,- eur, pričom prihliadol na skutočnosť, že žalobca v 1. a 2. rade, deti nebohej sú dospelé, v čase smrti matky mal žalobca v 1. rade 41 rokov a žalobca v 2. rade 52 rokov. Žalobca v 1. a 2. rade žili s vlastnou rodinou, s nebohou nežili v spoločnej domácnosti, dokonca nežili ani v rovnakom meste. Neboli vzájomne na seba odkázaní či už finančne alebo v rámci starostlivosti či nevyhnutnej pomoci. Súd nespochybňuje, že úmrtím matky i pre dospelé deti dochádza k strate na strane detí, ale vzal do úvahy tú skutočnosť, že žalobca v 1. a 2. rade ako dospelé deti majú a mali svoj vlastný život, svoje partnerské/manželské vzťahy, vlastné deti, teda už svoju rodinu. Odkázanosť žalobcov na nebohej nebola preukázaná a žalobca v 1. a 2. rade ju ani netvrdili. Súd má za nepochybné, že smrť matky i pre dospelé deti a navyše smrť tragická a náhla, je zásahom do chránených osobnostných práv, keď má jednoznačne negatívny vplyv na pozostalé deti, ovplyvní jeho psychiku a jeho ďalší život. Súd však mal za to že priznaná nemajetková ujma žalobcovi v 1. a 2. rade každému vo výške 7.000,- eur je vzhľadom na konkrétne okolnosti prejednávanej veci a deklarovaný vzťah žalobcu v 1. a 2. rade s nebohou matkou primeraná.

19.7. K priznanej náhrade nemajetkovej ujmy žalobcovi v 3. rade vo výške 3.000,- eur, sestre nebohej, súd uvádza, že pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z prezumovanej skutočnosti, že v prípade náhlej tragickej smrti súrodenca dochádza vždy, pokiaľ medzi súrodencami boli harmonické a dobré vzájomné vzťahy, k zásahu do právom chránených osobnostných práv pozostalých. V konaní nebolo sporné, že súrodenci, nebohá B. D. a žalobca v 3. rade mali veľmi dobré vzťahy, že sa vzájomne stretávali, pomáhali si a navzájom sa podporovali a vedeli o radoch a starostiach života navzájom. Ich vzťahy boli štandardné. Súrodenci nežili v spoločnej domácnosti a neboli na seba navzájom odkázaní, vzájomne sa stretávali v rámci rodinných udalostí a z času na čas trávili spoločne voľný čas a mali sa vzájomne radi. Žalobca v 3. rade, ani v žalobe a ani vo svojej výpovedi neuvádzala také skutkové okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že ich vzájomné vzťahy, toho času už s nebohou sestrou, boli nadpriemerné a nadštandardné, že by boli v dennodennom kontakte, že by sa vzájomne o seba nad bežnú mieru starali a že by v dôsledku tragickej udalosti, smrti jej sestry sa výrazne zmenil spôsob života žalobcu v 3. rade. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že náhrada nemajetkovej ujmy pre žalobcu v 3. rade vo výške 3.000,- eur je primeraná a je spôsobilá zmierniť závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu jej práva došlo.

19.8. Náhla tragická smrť zosnulej mala nepriaznivé následky na všetkých žalobcov. Smrťou B. D. došlo k definitívnej deštrukcii ich medziludských väzieb, došlo k intenzívnemu zásahu do osobnostných práv a

práva na súkromie a rodinný život žalobcov. Právo na súkromie bolo porušené takým zásahom, ktorého následky nie je možné odstrániť morálnou satisfakciou, keď žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma žalobcov.

20. Sumarizáciou uvedeného za stavu, keď mal súd za to, že žalobca v 1. až 3. rade preukázal dôvodnosť uplatneného nároku voči žalovanému na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy spočívajúcej v zásahu do ich osobnostných práv ako pozostalých obeť dopravnej nehody, ich matky a sestry, spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, žalobe vyhovel a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 7.000,- eur, žalobcovi 2. rade sumu vo výške 7.000,- eur a žalobcovi v 3. rade sumu 3.000,- eur a vo zvyšku žalobu zamietol.

21. Žalovaný v rámci procesnej obrany žiadal, aby súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch skúmal zavinenie pôvodcu zásahu prípadné spoluzavinenie usmrtenej osoby. Poukázal na reláciu dopravnej polície o priebehu dopravnej nehody, v ktorej bolo uvedené, že u nebohej bola pri súdnej pitve zistená prítomnosť alkoholu v krvi s hodnotou 2,0 promile a v moči 2,2 promile.

21.1. Súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým obeť dopravnej nehody nezohľadnil žalovaným požadovanú skutočnosť, že nebohá B. D. bola v čase dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu, v ťažkom stupni alkoholovej opitosti, keď prítomnosť alkoholu v krvi bola pri pitve zistená v hodnote 2,00 g/kg (promille) a v moči 2,2 promille a to i napriek tomu, že podľa znaleckého posudku zo súdnej pitvy tela nebohej poradové číslo 69/rok 2018 11/rok 2018 v dôsledku alkoholu v nameranom množstve sú všetky psychomotorické funkcie organizmu znížené a oslabené vo výraznej až vážnej miere. Súd totiž mal za preukázané, že skutočnosť, že nebohá bola pod vplyvom alkoholu nebola príčinnou dopravnej nehody a nemala vplyv na vznik dopravnej nehody. V prejednávanej veci a ani v trestnom konaní týkajúceho sa vodiča motorového vozidla, prevádzkou ktorého došlo k dopravnej nehode, zrazeniu nebohej nebolo preukázané, že skutočnosť, že nebohá bola pod vplyvom alkoholu, mala vplyv na vznik dopravnej nehody. V konaní naopak bolo preukázané, že príčinou vzniku dopravnej nehody bola nesprávna jazda vodiča motorového vozidla zn. T. C., evidenčné číslo D ako to uviedol znalec z odboru Doprava cestná, odvetvie nehody v cestnej premávke v znaleckom posudku č. 149/2019 zo dňa 25.03.2019, vypracovanom v trestnom konaní (viď bod 10.7.4. tohto rozsudku). Súd sa vzhľadom na uvedené nestotožnil s tvrdením žalovaného, že je dôvodné prihliadať na spoluzavinenie nebohej na vzniku dopravnej nehody, keď spoluzavinenie nebolo preukázané. Samotná skutočnosť, že nebohá bola v čase vzniku dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu nepredstavuje sama o sebe zavinenie či spoluzavinenie na vzniku dopravnej nehody či jej tragických následkoch

22. Súd rozhodol, že dokazovanie výsluchom pôvodcu zásahu, vodiča J., vykonanie ktorého navrhol žalovaný, nevykonaná, nakoľko od vykonania tohto dokazovania žalovaný v priebehu konania upustil a na jeho vykonaní netrval.

23. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu v konaní

Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

24. Súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, teda podľa úspechu žalobcu v 1., 2. a 3. rade v spore a priznal úspešnému žalobcovi v 1., 2. a 3. rade v konaní voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z priznanej sumy náhrady nemajetkovej ujmy.

24.1. Zásadu úspechu vo veci (§ 255 Civilného sporového poriadku) súd uplatní i na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nakoľko nemožno žalobcu totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Žalobcu v 1. až 3. rade v predmetnej veci

bolo nevyhnutné považovať za plne procesne úspešnú sporovú stranu, keďže mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto procesného úspechu, závisela výlučne od úvahy súdu. Na základe uvedeného, v súlade s citovaným zákonným ustanovením súd priznal žalobcovi v 1., 2., 3. rade právo na náhradu trov konania v rozsahu 100% a to z prisúdenej sumy náhrady nemajetkovej ujmy.

24.2. O výške náhrady trov konania súd podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným rozhodnutím.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava I, písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 Civilného sporového poriadku) uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolacie dôvody).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

V prípade, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.